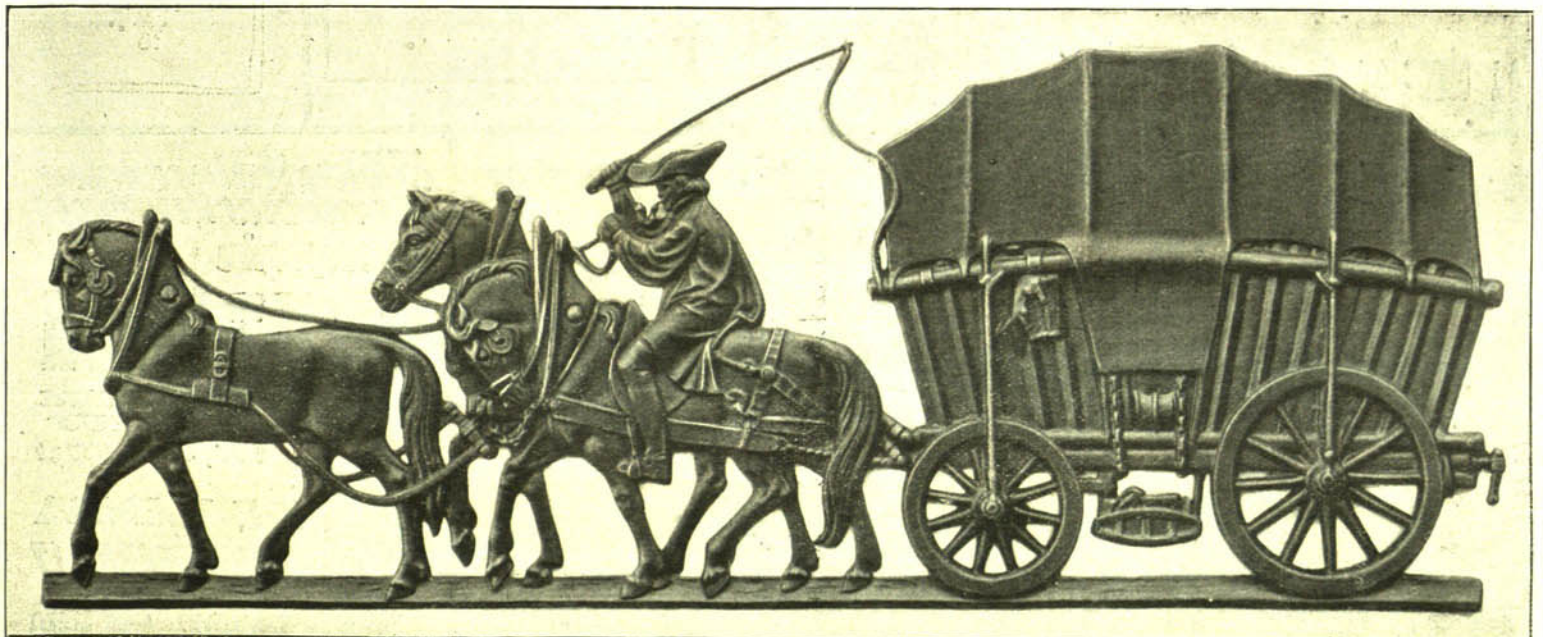
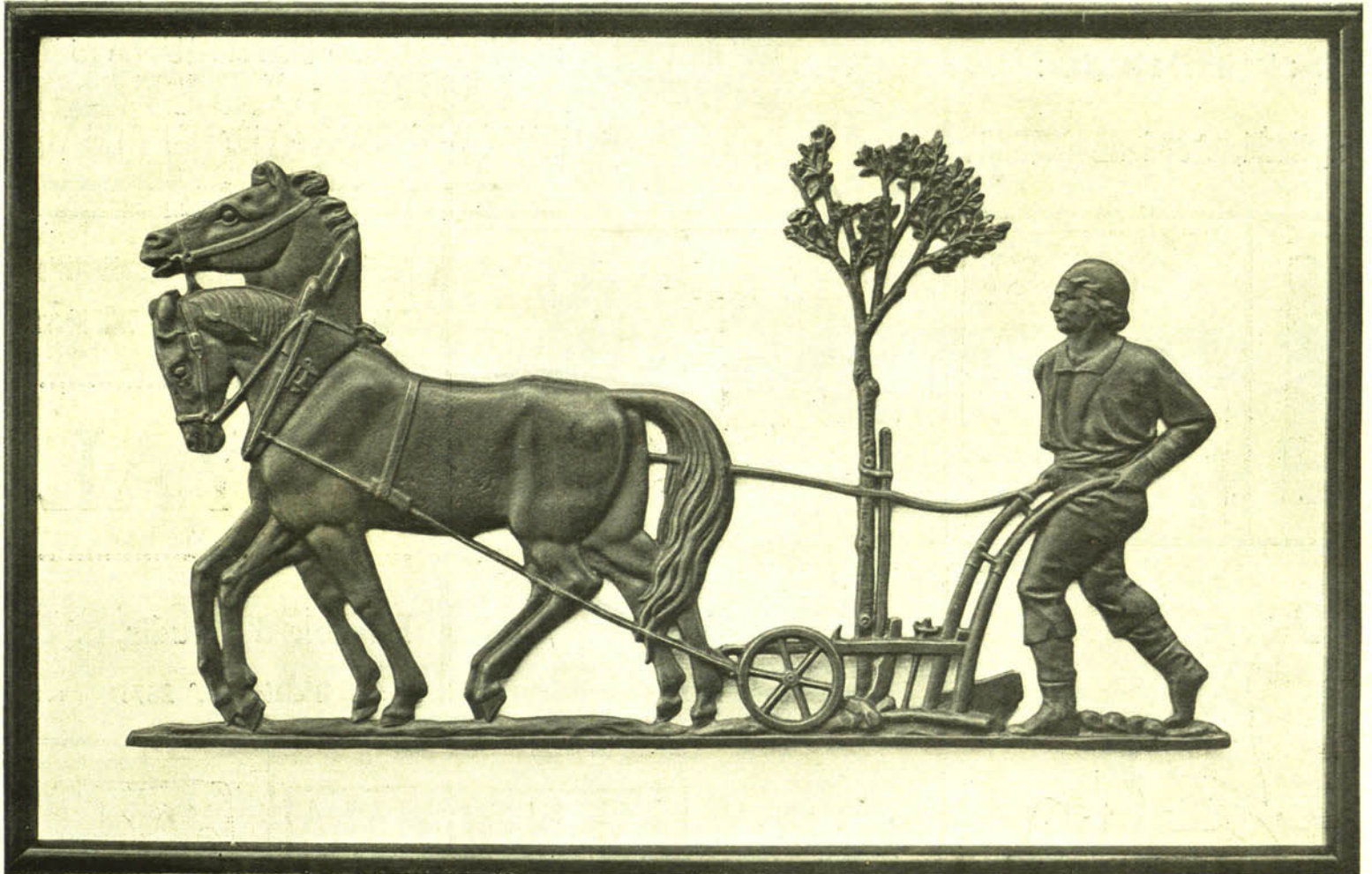

REVISTA NOVA

Any I. - N.º 30

Barcelona, 29 d'Octubre de 1914

20 cèntims

Aplicacions de ferro colat, per G. K. WEITBRECHT

REDACCIÓ: CLARÍS, 99.

ADMINISTRACIÓ PORTAFERRIÇA, NÚM. 17 (LIBRERIA)

NO'S TORNEN ELS ORIGINALS :: LA RESPONSABILITAT DELS MATEIXOS A CÀRREC DE L'AUTOR

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
CATALUNYA 12 PTES. ANY
RESTO D'ESPANYA . 15 » »
ESTRANGER 20 » »
Número solt, 20 cèntims.

IMPREMTA

EMILI GABAÑACH, S. en C.

Impressions de totes menes
: ben fetes i a bon preu :

Diputació, n.º 308 - BARCELONA

**OBRA DOR DE DAURATS I
DECORACIO ANTIGA I MODERNA**
IMITACIONS A BRONZE MARBRE
MARFIL I ALABASTRE : ESPECIALITAT
EN RESTAURACIO D'ANTIGUITATS
A. LLUCH I J. OLIVA
MALLORCA 286 BAXOS
ENTRE LLURIA I BRUCH **BARCELONA**

FOTOGRAFIA
D'ART
ROSSELLÓ 277
May

C. Murtra
Gravador
Hospital 49 Barcelona

**CICLOS
SANROMÀ**

BALMES 62

Barcelona

Teléfono 1445.

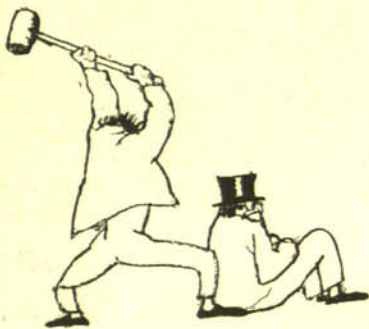

Confiserie - Pâtisserie - Bonbonnerie
Saló de The - Horxateria - Grill Room

ROYAL

Rambla d'Estudis, n.º 8

☎ Telèfon n.º 2671 ☎

— Qui no anuncia no vén. ¿Ho sent?

Feu circular REVISTA NOVA

**FAIANS CATALA
SANTIAGO SEGURA SC**
GRANVIA 615
BARCELONA

Palmar
ANTIGUITATS
MOBLES
CUADROS
PORTA
FERRI
ÇA.
18

**BELLESA
MODERNE**

ARRUGUES: TAQUES i CICA-
TRIUS: ERUPCIONS i MA-
LALTIES DE LA PELL:
DEL MOIXI: CAIGU-
DA DEL CABELL:
OBESITAT: MA-
SSATJE: MA-
NICURA
ETC.

RBLA DEL
CENTRE 7
PRL.

P. REIG I FILL
CONSTRUCTORS DE MOBLES
CASA FUNDADA EN 1852

PROVEEDORES DE LA REAL CASA

DESPATX
EXPOSICIO I VENDA
R de Catalunya 23

TALLERS
UNIVERSITAT 21
BARCELONA

*¿Volen tenir sempre
els mobles llustrosos?
Comprin*

L'AUTOLAK

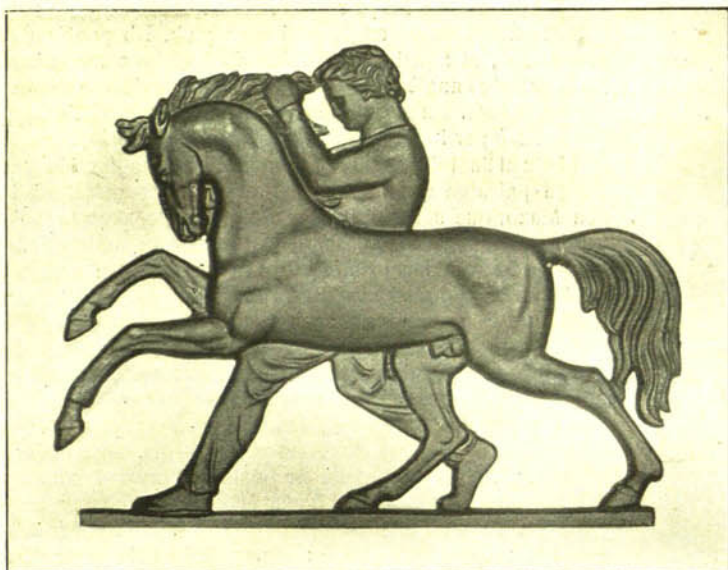
producte a base de cera
PREUS

1'00, 2'50 y 4'50 pbs

**DE VENDA
PORTAFERRIÇA 17**

FARRÉ y ASENSIO

Aplicació de ferro colat, per G. K. WEITBRECHT

Subscripció oberta per REVISTA NOVA en favor de les víctimes franceses de la guerra

SUMA ANTERIOR. Ptes. 561

G. K. WEITBRECHT

Protegit pel baró Carles d'Uxkull Gylleuband, el jove Weitbrecht fou enviat a Stuttgart en l'any de gràcia 1813, per a fer-li seguir els cursos de pintura que en l'Escola d'Art hi donava el cèlebre Dannecker.

Aqueix Dannecker era el wurtembergès més afamat del seu temps, el que, segons sos contemporanis, posseïa majors coneixements. Junt amb en Weitbrecht entrà en l'Escola d'Art den Dannecker el jove Gaugloff; abds hi entraren plens d'entusiasme i d'il·lusions: una mútua i fonda amistad els feu inseparables. Malgrat les atencions i estimació sincera del mestre pels dos nous deixebles, aquests no's complavién pas massa amb les seves ensenyances; el sistema pedagògic den Dannecker, que era a base exclusivament del model de guix, acabà per fastiguejar-los i al cap d'avall se giraren d'esquena an aqueix professor.

Un modestíssim pintor que degué remarcar el valor del jove Weitbrecht, en Eb. Waechter, li recomanà el viatge a Itàlia i fins li pagà els gastos d'aqueix trasllat. En aqueix país hi visqué dos anys, del 1815 al 1817. Emprò, a Milàn i a Florencia, que fóren els seus llocs de residència, s'hi vegé tan contrariat com en l'Escola de Stuttgart; els seus mestres italians sols el feien treballar sobre'ls models del Renaixement. En vista de que la seva manera de veure realista no era aconduïda per ningú, en vista de que en el mateix país de l'art no hi trovava'l mestre que'l posés en contacte amb la naturalesa, el xicot abandonà l'Itàlia i s'entornà desconsolat al seu país, quebrantat i descoratjat per lo que éll creia la seva anulació, el seu fracàs. En la desolació d'aquell moment no tingué més remei que acceptar un empleu a casa del plater Peter Bruckmann, que era considerat com un verdader artista.

La seva estada a can Bruckmann, qui li donà una complerta independència, li siguié benfactora; de mica en mica recobrà l'activitat i arribà aviat a sentir-se amb personalitat, de lo que n'és bona prova els nombrosos dibuixos i relleus que hi executà. Son aquestos dibuixos de nens per als que sempre més demostrà predilecció; s'hi veu el contentament d'una existencia sanitària i de l'allunyament de les horribles Academies. Se pot afirmar que amb en Ludwig Richter fou el més gran amic de la mainada durant el segle XIX.

Cap el 1822 el nostre escultor fou sol·licitat, per mediació den Justí Kerner, en la Reial Fundició de Wurttemberg de Wasseralfingn, que en aquell temps era dirigida pel genial tecnic de Stuttgart en Guillèm von Faber du Faur. Aleshores començava a estar en boga la fundició artística en ferro, i en Weitbrecht fou encarregat de la creació dels models.

En les estones de lleure aquest artista s'ocupava en treballar pel seu compte, esculpint els seus magnífics e inspirats frisos sobre les feines agrícoles i les de la fundició, que executà en un estil clar i concís. Aqueixos frisos foren vistos en 1826 per en Guillèm I, rei de Wurtemberg, anomenat Rei dels Agricultors, i li plagueren tan que encarregà an en Weit-

brecht un primer i únic gran encàrrec destinat a l'ornat del seu castell de Rosenstein, que en aquella ocasió estava reformant. Consistia aqueix encàrrec en un fris, representant també feines agrícoles, d'una alçada de metro i que devia anar col·locat sobre columnes en el menjador reial. L'ingeni i la personalitat de l'artista se vegeren encara més estimulats amb aquest encàrrec i la premura amb que degué executar-lo no li impedí pas satisfer al seu senyor client. Reanimat del tot i plè de fè, en l'estiu de 1828 s'entornà cap a Itàlia.

A Roma conegué a l'alemany Thorwaldsen, al qui mostrà còpies dels seus treballs; aqueix artista, ja cèlebre i pervingut, reconegué el talent del jove que li queia als braços, prometé ajudar-lo i li oferí son taller.

A la primavera de 1830 el jove escultor deixà Roma i tornà a Stuttgart. Allí es trovà amb que la «Hofe Karlsschule» havia sigut disolta i que en són lloc se n'havia fundada un'altra. No obstant no tenir encara un nom, ni haver produït en tanta abundància com en Dannecker o en Thorwaldsen, la direcció de l'Escola nova el sol·licità per a ocupar-hi una càtedra en companyia del primer d'aquests mestres.

Malgrat aqueix èxit, la vida artística era tan migrada aleshores a la Suevia, que en Weitbrecht aviat havé de sofrir-ne les conseqüències, que sigueren dures. Les privacions i els desenganys tornaren a tallar els braços de l'artista, i aqueixa vegada el desconhort no tingué remei. De mica en mica anaren decaient les seves forces i entusiasmes; una llarga i dolorosa malaltia amb la mort matinera i potser desitjada al cap d'avall, siguié'l trist epilèc d'aqueixa vida jova i fructuosa. Ningú compregué el gran artista que's perdia; ningú cuidà de que'ls seus mèrits passessin a la posteritat; sols un reduït cercle de coneixences conservà el record d'aqueix artista tant refinat com modest, tan sensitiu com ben orientat.

Dos anys després de la seva mort l'escultor Guantch reproduí en pedra les «Disset escenes de la vida de la dòna en família», obra que per ella sola hauria fet la celebritat d'en Weitbrecht.

L'OBRA DE L'ESCULTOR WEITBRECHT

Aqueixos relleus que avui reproduïm son fosos en ferro; cap allí als començos del segle XIX, en terres Alemanyes s'aplicaven en els mobles. La casa Ludwig Schaller de Stuttgart els reedita avui i els posa a la venda.

Comparant aqueix art tan ingenu i vivent, dintre la natural feixuguesa d'aqueix poble teutó, amb l'art habilitós dels capdevaners de les Belles Arts Alemanyes d'avui, tan vuid, plagiari i pretenció, se veu palpablement el retrocés esperitual d'aqueix país. El senzill obrer sense ambició que fou en Weitbrecht avergonyeix als Erler, von Stuck i demés kolossals pompiers que representen el bon gust germànic. El més feixuc, el més carrincló de aquests modestos relleus té'l dret de morir-se de riure devant del Monument a la batalla de les Nacions que la ciutat de Leipzig tingué l'inconsistència d'edificar.

Materialment parlant, la pintura no és més qu'un pont estès entre l'esperit del pintor i el de l'espectador. — EUGENI DELACROIX.

Aplicació de ferro colat, per G. K. WEITBRECHT

Aplicació de ferro colat, per G. K. WEITBRECHT

A PROPOSIT DE LA GUERRA

L'Hervé s'enterneix de veure als frares i capellans desterrats allistar-se en l'exèrcit francès i creu que, un cop la pau firmada, hauràn de canviar-se les idees anticlericals de la França d'avui.

L'Hervé és el «Pagès de les Camelies» de la política. El seu parer no té pas més valor ara que abans; lo qual no impideix que'l clericalisme espanyol, més oportunista que un cocodril, aplaudeixi aqueix eternament del sindicalista de batalla. Fins l'Azorin l'arriba a pendre en consideració.

Està molt bé que'ls frares francesos no fassin armes contra la França i està molt natural que l'ajudin quan està en perill, perquè ja se sab que'l frare francès és el qui major interès té en posseir la França — i això es pot afirmar de tots els professionals de la religió respecte als llurs països. — Ademés, religiós o seglar, l'home sent sempre el patriotisme, sobre tot l'home d'acció. Emprò no hi ha que olvidar que, de tots els anomenats sentiments sublims, el sentiment patriòtic n'és el més baix i que'l clericalisme, que comença desenrotllant una religió i acaba vivint-ne parassitariament i matant-la, no acciona més que en benefici i en prepotència propis, com el mateix nom ho indica. Retorni el govern francès les atribucions en bon hora retirades al clericalisme — no als clergues, ni a la religió — i... ja li diràn de misses.

El patriotisme del clergat decadent és més intens, molt més intensiu que'l dels seglars; d'això ja no cal ni duptar-ne; el patriotisme alemany al costat del patriotisme clerical de cualsevol poble és un rave. El patriotisme clerical és immens, feroç, temible, inquebrantable, sagrat, prodigiós i monstruós i encara ens quedem curts: el patriotisme clerical és insurpassable, és com el patriotisme del puguó.

— Mira, noi, que això de l'anticlericalisme està molt passat de moda....

— No més els imbècils segueixen la moda.

¿Què seria del món sense l'Alemanya? ¿Què, sense la França i l'Anglaterra, o, senzillament, sense la França?... Trieu, ja que s'ha de triar.

Nosaltres optem pel triomf de França a fi de que l'especial cultura del vençut no quedi anorreada.

EL GENI FRANCÈS EN PINTURA

X

EL PAISATGE

Encara que sembla de rigor anar a cercar l'origen del paisatge francès en Poussin, Claudi Lorrain, el proto-romàntic Hubert Robert i els italians Canaletto, Guardi, Panini, etc., nosaltres creiem que tots aqueixos paisatgistes poden únicament englobar-se en aqueixa escola del «paisatge històric» que supeditava el paisatge, com el nom ja ho indica, a l'escena figurada pels petits personatges que l'animaven. Hubert Robert, Panini i els demés pintors de ruïnes i monuments, cultivaven el paisatge com a simple enquadrament o acompanyament d'aquelles melancòliques arquitectures.

Els precursors del paisatge realista francès s'han de cercar entre'ls holandesos, anglesos i espanyols. No podríem pas dir, emprò, si aqueixa continuïtat és fortuïta o comunicada. En el paisatge anglès, per exemple, sembla evident l'influència holandesa. En el cas d'en Poussin s'hi trasllú l'exemple italià. Però per lo que respecta al verdader paisisme francès, que neix al final del segle XVIII, no s'hi veu pas l'acció directa d'altre paisatge que l'espanyol; el paisatge velazquí i el den Mazo, que suara el senyor Palol ha glosat en la revista catalana «Estudio» (1), semblen els més aparentats amb el paisatge francès dels primers dies del segle XIX. No obstant, la distància llarguíssima que va des d'aqueixos dos pintors espanyols al paisatgisme francès que ara analitzem, el desconeixement del paisatge velazquí i potser de l'obra tota den Mazo per part dels francesos del començ del XIX son motius suficients per a abandonar l'idea d'una tal influència. En Goya i en Lucas feren alguns paisatges realistes o, col·locant-nos baix el punt de vista d'aquell art, de tendències realistes; emprò la França de finals del XVIII i començos del XIX no sembla tampoc haver fet esment d'aqueix nostre paisatge. Tampoc el paisisme holandès sembla haver influït sobre la naixença del francès: aqueixa influència es manifesta sols en l'escola de Barbizon, quan el paisatge francès ja ha passat per la manera espanyola i per la purament francesa den Moreau, Bertin, Bidault, Corot, etc.

Sembla doncs probable que el paisatge francès nasqué espontàneament sense influències dels veïns ni dels clàssics.

L'art den Poussin, den Claudi Lorrain, den Allegrain (1664-1676) i dels Patel (1620 - 1676, 1647 - 1708), tan grans i bonics com foren, no's pot dir que influïssin directament en el paisatge francès, que ja al neixer portava unes inquietuts i una manera de veure que res tenien de comú amb les arquitectures i arranjaments pintorescs d'aqueixos artistes. L'anomenat propiament «paisatge històric» fou un ressabi de Poussin i Lorrain, emprò fou tan migrat i de tan curta duració que no arribà a influir en la trajectòria realista del paisatge modern. El representant del «paisatge històric» fou un pintor d'anomenada, en Valenciennes (1750-1819) avui justament oblidat. En David patrocinava aqueixa tendència. El convencionalisme, la teatralitat i la manca de color d'aqueixa pintura haurien sigut ja motius suficients de descrèdit si'l públic no s'havés ja sentit ingenuament indiferent o insensible a la bellesa rústega natural: el paisatge era considerat un gènere ordinari i fins antiestètic. L'Allegrain, els Patel i l'Hubert Robert marquen la transició entre aquesta pintura i el verdader paisatge. Les seves ruïnes i arquitectures han perdut la duresa i el detallisme ociós de les italianes, den Poussin, den Claudi Gellée, lo mateix que'l fullatge dels arbres, que passa del detallisme minuciós a una estil·lisació sintetisanta; el color dels Patel vibra dels tons freds del plenairisme; les fàbriques se mariden bé amb la vegetació i els accidents del terreny i si bé encara hi presideix un arranjament teatral, si bé les figuretes hi semblen encara actors indispensables, en canvi s'hi veu una dependència més directa de la natura i una emoció sincera i fresca, relativament al paisatge precedent. Si'l color del H. Robert és pobre i convencional no deixa, per això, d'ésser finament entonat i sobretot en una gamma clara molt característica.

L'Oudry també (1686-1755) havia produït un paisatge amb figures d'un bucolisme exquisit, dintre una gamma daurada, de quin gènere «La Ferme» del Louvre n'és un exemple encisador.

(1) Setembre prop-passat.

Aplicació de ferro colat, per G. K. WEITBRECHT

Claudi Josep Vernet, el més apreciable dels Vernet, dona un pas de gegant: el seu sentiment del paisatge i la manera de traduir-lo son una anunciació. El seu paisatge es d'un lirisme poderós, d'una ingenuïtat primitivista que recorda la den J. J. Rousseau, el filòsof de Ginebra. Admirant la magnífica col·lecció de marines i paisatges del Museu del Louvre o bé la sèrie dels «ports de França» que el rei li encarregà, l'espectador reviu l'odissea del jove Jean Jacques de les «Confessions» al peu de les muralles de les ciutats, en els camins més feréstecs o plascevolts, davant dels mateixos sols ixents i sols ponents: el paisatge és segurament el mateix, la descripció és igualment emocionant en el pintor que en el pare del «Emile». L'esperitualitat den Claudi J. Vernet és al ensem ben traduïda; la traça, la pulcritut, l'honestat del seu ofici son sens dubte virtuts tangibles en aquelles precioses teles. La gràcia i solidesa de les figuretes que's mouen i viuen en aquells paisatges equilibren providencialment cad'una d'aqueixes obres, atenuant certes dureses del rocà i de l'arquitectura, disfregant la mica de declamació que puga haver-hi en la composició. El color realista, cullit en el natural com el paisatge mateix, és pobre i banal, però és molt ajustat i, sobretot, els darrers termes son pintats amb una tal ciència de la perspectiva aèria que no sembla sinó que aquells primers i segons termes terrosos tan harmonjosos sigan un truc feliç per als efectes plenaristes, a la manera dels foscos de primer terme dels Corot, Th. Rousseau, Daubigny, etc.

Aqueixa atenció concedida als problemes capdals de la diafanitat en la pintura del paisatge foren continuats per en J. J. Xavier Bidault i en Víctor Bertin emprò un xic a la babalà, sense l'esperitualitat ni la frescor xamosa den Vernet. En Marhillat, sobretot, si distingí per la correcció inepta de la seva pintura fotogràfica i la brillantor llampanta i esgarriosa del seu color.

Lluís Gabriel Moreau (Moreau l'ainé) ocupa aquí un lloc gloriosíssim que no és gaire tingut en compte pels historiadors i comentaristes. Aqueix pintor no és ja un continuador sinó un devanador; és el precursor den Corot i, al nostre entendre, un paisatgista que està molt per demunt de l'escola de Barbizon i dels paisatgistes que precediren immediatament als impresionistes, mol superior als Boudin, Jonkind, Harpignies, Lépine, etc. La seva paleta és casi la mateixa den Corot, la mateixa del segle XVIII, idèntica que la d'aquell Hilair de qui parlarem ja al principi d'aqueixos articles. La paleta pura i diàfana den Moreau vell no està embrutada amb els tons terrosos que ja han invadit la den Vernet, den H. Robert, dels Bidault, Bertin, Granet, Michallon, Michel i den David amb la seva colla. Totes les pintures de paisatge den Moreau vell son pintades amb tons freds i purs, amb un art de les transparencies que abans de l'Impressionisme sols ha sobrepassat en Corot. El Louvre posseeix tres paisatges d'aqueix pintor que son tres himnes a l'aire i a la llum. El pinzell ràpid, atent i pastós den Moreau vell és el germà gran del den Corot, pinzell que mereix una més autoritzada rehabilitació.

De l'Aquiles Michallon, company den Corot, mort prematurament, s'ha dit que hauria rivalitzat amb aqueix si havés viscut. El Louvre posseeix d'ell un paisatge que si bé no rivalitza amb en Corot pel color, que és bistrós, i pels foscos negres o ennegrits, llueix bellament la seva grandiositat de composició i d'estil com un Claudi Lorrain.

Cap més o pocs més pintors que'ls esmentats adoptaren la paleta, els procediments i la visió naturalista tan tradicionalment francesa encarnada en Claudi Vernet i, molt especialment, en Moreau. Solsament en Corot, que mereix capítol apart, se senyalà més que com a element d'aqueixa branca pictòrica, com a resúm. L'altra branca, la que persistí en l'entonació bistrada i bruna i la tècnica valenta de les escoles holandesa i espanyola, portà una vida miserable i no deixà al pervindre altra cosa que olvid i menyspreu justificats casi sempre.

En Jordi Michel logrà una efímera anomenada de revolucionari..... apreciable amb els seus paisatges incolors, bruns, encara que finament entonats i braument pintats, i aquesta anomenada l'obtingué per haver fet un pas més vers la veritat plàstica, vers la realitat estètica, pintant els paisatges sense afeminament, sense la disfrega declamatoria aleshores tan estimada. En Granet imità an en H. Robert; l'August de La Berge pintà amb sabrosa rusticitat i color pobre. En Felip Louthembourg fotografiava amb un pinzell miserable. En Demarne, amb la seva paleta daurada, recorda al Oudry, aquell extraordinari infant que pintà «La Ferme» ja esmentada, i en Leprince recorda un Claudi Vernet potser més dur de dibuix, més sord de color, emprò divers i sensible a la bellesa de la vida circumdant i quotidiana com el mateix mestre dels «Ports de França», sobretot en «L'Embarquement de bestiaux» que posseeix el Louvre.

En de La Berge, en Roqueplan, en Pau Huet començaven a imitar, sense èxit, el paisatge holandès.

En aqueixos temps florí el paisatge escenogràfic, que en Cicéri enaltí, podent-se afirmar que llevat d'aqueix refugi es-

cenogràfic i la paleta den Moreau el vell posada apart, tota la pintura de paisatge havia sofert el mateix apagament del color que sofri la demés pintura.

Sortosament, l'influència dels anglesos que exposaven a París i les experiències dels francesos que, després del desterro den David, se decidiren a visitar Londres, prepararen la resurrecció del color que en Corot i els romàntics realitzaren.

ELS DESASTRES DE LA GUERRA

En Sampere i Miquel va vociferant pel pati de l'Ateneu Barceloní que voldria reeditar totes les bestieses que a propòsit de la guerra els diaris nostres publiquen un dia darrera l'altre amb la més gran perseverança.

¿Vulguèu, apreciat Zeus, col·leccionar les següents que uns periodistes asseguts a l'acera dels nostres cafès escriuen imperturbables, tot veient passar a la gent i, segons un d'ells, els autobus!

Quan caigueren sobre París els primers aparells de mort dels aeriplans (sic) alemanys..... els terrats oferien un cop de vista plè d'animació.....

¡Maradedeu! ¡i com ha canviat aqueix París endiablant d'ençà de la guerra!

Els Maharajahs de l'India..... cobreixen el seu cap amb el turbà de drap d'or cimejat per l'egreta (sic) de ploma de marabut.

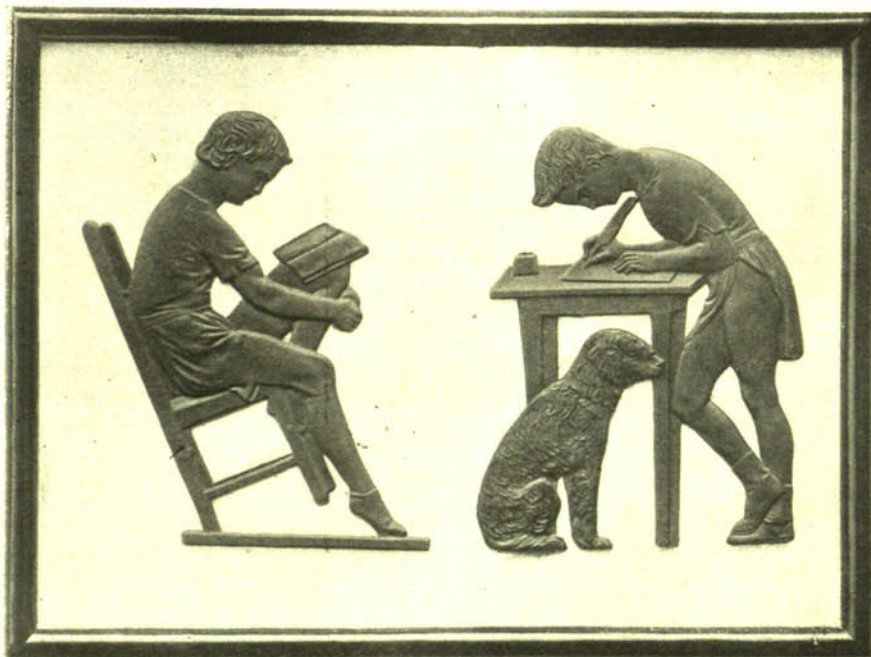
L'aigrette és, en francès, la garçota blanca o garça platejada, garça nobla, que proporciona el plumall preciós que adorna els berrets de preu. El marabut és un'au fastigosa que proporciona una ploma molt estimada però curta, grisa, toba i sense la gràcia de brollador del plumall de la garçota blanca.

Rès més vell que fer festa el diumenge. El uns el celebren aixís, altres el festegen aixàs..... altres es disposen a presenciar l'espectacle més divers, des de la comèdia més frívola al més lúgubre meló.

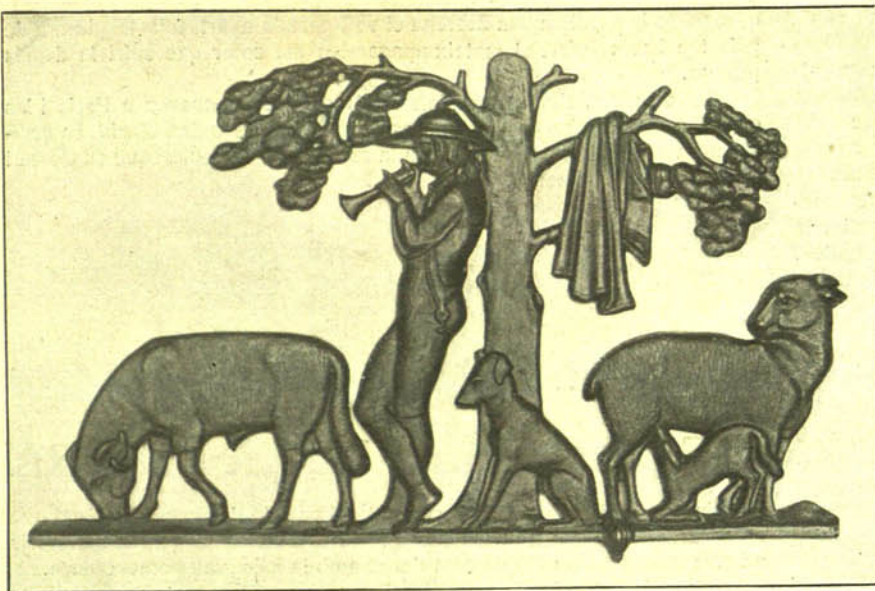
Melo, en francès, és una contracció de melodrame, emprò, «meló», en català, no és més que una «abreviació de glosador».

Després d'això, oh Wotan, encara malparlaran encobertament den Xenius els qui han escrit això ¿Aont son els teus llamps i trons i pedregada seca?

Aprofitant-se de la preocupació que amb motiu de la guerra domina a l'opinió, el municipi intenta fer passar el projecte horrible de taules per aucells premiat en un concurs de l'Associació de la Premsa.

Aplicació de ferro colat, per G. K. WEITBRECHT

Aplicació de ferro colat, per G. K. WEITBRECHT

I no hi haurà manera de dissuadir-lo, perquè, és clar, el bon gust no's pot explicar.

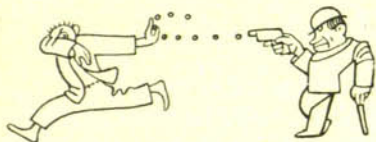
¿Què se'n sab també dels projectes de casa de correus? Se'n sab que estigueren exposats a Belles Arts.

¿Quants dies?

L'Exposició s'obrí el dia 14 i a la vigília ja era closa.

Ademés, en Bassegoda ha escrit a *La Vanguardia* que tots els projectes eren estupendament hermosos, tan, que cap dels concursants podrà cantar al premiat.

¡Ai pobres de nosaltres!

TRINXERAIRES I CANONS

PER FREDERIC PUJULÀ

De nit, i sempre a hores diferents, en primer lloc per mor de la lluna, i en segon lloc perquè l'habitud en matèria de guerra és una tara, aprofitant la fosca, se fa la relleua de les trinxeres a quatre grapes, arrossegant-se pel fang, apoiant-se a mans plenes demunt de mates d'ortigues, les punxades de les quals guareixen del reuma que's pugui agafar a sota terra. Els rellevats ne surten en una posició no més airosa, coberts de fang de cap a peus; fang que ells passejaràn al sendemà pels carrers de les viles de la segona línia de foc, recercant el forn de pa blanc que no's troba enlloc o l'adroguer que diuen que ha dut unes quantes lliures de xocolata de Villers-Cauterets.

Una trinxera és un rec, nn solc, d'un metre d'ample per un metre o un metre cinquanta de profunditat cobert de branques demunt de les quals s'hi ha extès terra, a través de la qual la pluja's filtra amorosament, com a través del sedà d'una cafetera russa — és el cas de dir-ho — i dessota de la qual el fret no's fa pregar per a entrar-hi. Sovint la trinxera és llarga; sovint és un cau per a quatre o cinc homes, i en aquest cas s'anomena refugi. En tots els cassos, no s'ha mai donat el cas d'un home que hagi baixat a una trinxera, car a una trinxera s'hi cau, s'hi estimba, s'hi llisca, s'hi rodola; tot, excepte baixar-hi amb gravetat guerrera i apoteòsica.

El reconeixement del cau de conills aont l'home devalla per a passar-hi dos, tres, quatre, o més dies, car la relleua no sempre és possible, és de lo més còmic que pugui imaginar-se malgrat lo tràgic de la situació. Tot se fa a les palpentes, car si la nit i l'hora son fosques, el cau encara ho és més. Tothom s'apilota per a guardar-se del fret i hi ha cama qui s'enrampa sota la còrpora llorda del camarada, cara qui sent el palp d'una ma plena de llot sense que'ls propietaris puguin protestar ni riure. Al més llur soroll, l'alerta és donada a la trinxera alemanya que s'extén a quatre-cents metres de distància, la fusellada comença i els qui encara no han entrat

corren perill seriós... ¡Ah, les infinides nits passades a les trinxeres, a l'aguait del barbre, del destructor d'iglesies, i de vides d'infants! ¡Ah, els silencis meditatis dels homes apilotats qui passen el rosari dels recorts de llurs viles i llurs afers, de llurs mares i fills! ¡Ah, el xiuxiueig de coses preterites, que potser no's reviuràn, d'esperances, de desitjos... i l'unànim sentiment d'amor per una cultura menaçada!... No crec que encara cap trinxera hagi sentit la paraula *patria* dita en francès; i no hi hà gra de terra que no s'hagi aixopat dels mots *llatí, antimilitarisme*...

La construcció d'una trinxera pels que duen l'ofensiva és un problema d'audàcia, enginy i filosofia. Com totes les obres grans és sempre un home sol qui la comença. Avui ets tú, demà soc jo qui sota l'ull vigilant del barbre fém el primer forat demunt la plana tràgicament deserta, lo més a la vora possible d'ell, sense provocació, amb tota la sang freda que'l acte requereix. L'home avença per salts, de pedra a pedra, lliscant com un llargandaix, aguantant amb una mà la motxilla al davant del cap i amb l'altra mà aguantant la pala qui sembla una joguina d'infant per terrejar a la platja. Un salt, un altre salt. Les bales xiulen. Els més hàbils tiradors de les trinxeres enemigues fan prodigis d'apunteria; i els companys d'aquesta banda, des de'l bosc vehí, tiren també, els fan nosa i els impedeixen de sortir per atrapar-te. I un cop l'home arriba al lloc desitjat, derrera la pedra protectriu, se sent un aplaudiment. I si el primer home no hi arriba, n'hi va un altre, senzillament.

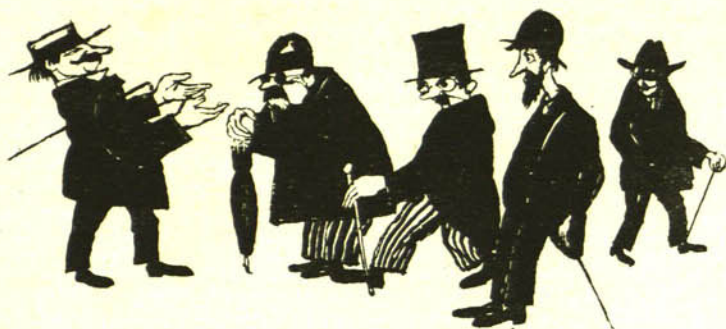
I, derrera de la pedra, grata amb la pala, amb les mans, amb el cós, emprofondeix el clot, qui devé fossa, i va rebent l'un derrera l'altre els companys que la faràn devenir solc... I vé la nit; i algunes ombres han quedat in mòbils demunt la plana, i baixa de les crestes dels puigs vehins, la Creu Roja; i els barbres hi tiren sens descans.

La vida a la trinxera fora força ensopida si de tant en tant no's decidissim a veure com son fetes les dels alemanys. Una mena d'enervament passa pel solc d'un extrèm a l'altre; un home treu el cap, un altre treu el cós en un moviment imitatiu de curiositat, i aprofitant una distracció dels de *devant*, l'hora de la sopa, la pluja més intensa o la boira més espessa, el homes surten a pas de cursa, derrera de baionetes; i la lluita devé individual, les qualitats personals prenen relleu, tota la barbarie de la guerra pren cós i cal fer un esforç immens per a no reflexionar. Aleshores l'indisciplina llatina i l'iniciativa personal de la raça devé útil; i les masses de *devant* avesades a l'obediència colectiva perden tota confiança i es declaren vençudes. ¡Ah, aquells grans homes de genolls en terra implorant perdó, aquells caps blons amagant-se sota les branques com els caps de austruços a la lluentor de les baionetes! Els fusells alemanys cauen per terra arrossegant-hi llurs baionetes amb serra, els braços s'obren en creu, i els llabris pronuncien frases que us arriben al cor.

— ¡Pare de família! — ¡Camarada! — ¡Alemany, francès, amics! — ¡Camarada, germans!... Els miserables les han apreses en francès sens dubte en un curs preparatori d'Academia Berlitz per a invasions. No: a l'home que vos implora de genolls, a n'aquell home no'l podèu ferir. Passèu per damunt d'ell i anèu per un altre; però el primer vos fereix per derrera aixís que havèu passat. Son els homes qui fusellen les dones i us fereixen per derrera si els perdonèu la vida per pietat. ¡Si Goethe els vegés! ¡Si Nietzsche pogués judicar-los! ¡Si Wagner els pogués posar en solfa!

Però totes les anades i vingudes, les empentes i burxades, les construccions i demolicions, en una paraula, totes les actuacions dels trinxeraires no tenen lloc sinó de tan en tan. En general el trinxeraire ha de desmenyar el paper de filosof. Esperar, tenir paciència, com el caçador de anecs selvatges qui passa la nit en sa cabana de la riva de l'estany. Meditar; i si vol parlar amb els seus companys fer-ho en veu baixa, per a no destorbar els diàlegs dels canons durant les llargues interminables nits. ¡Ah aquests diàlegs de veus estrangeres sense intèrpret! Rès té d'estrany que no's arribem a entendre! Però el só de la veu, sí que'l coneixem.

Cada tó respón al caràcter de sa raça com si els fabricants dels explosius hi haguesin posat llur voluntat... La nit es fosca, silenciosa. De l'altra banda de les pedreres de l'Aisne aont els tudescs s'han fortificat, llur veu parla, ronca, profunda, grave, imperial. ¡Bum, bum, bum! fa llur gros canó, llur caixa de trons, una eina que necessita dotzenes de caballs per a moure's, i qui menja i gita obusos qui pesen centenars de lliures. ¡Bum, bum, bum! ¡*Man spricht Deutsch!* ¡Quina por! ¡El papu! L'inventor se va dir: si faig força soroll, un soroll *colossal*, espantaré als enemics. I no hi ha rès que fassi riure tant. L'obús creua l'espai per damunt de les trinxeres, esparverant totes les aus que la veda respecta i arriba a terra amb estrèpit fent-li un sòt aont s'hi podria enterrar un bou. Si us toca, son pès us reventa, però si cau al costat vostre no heu de fer més que ajèure-us. Tots els testos de la *marmite* s'en van al centre de la terra. Son obusos de parada, com el *pas d'oca* dels *fantassins* del Cèsar. Obusos d'exportació per als joves turcs. ¡Bum, bum, bum! diu la veu de Herr Michel. *Man*

SI HO ENTÉN QUE'L PELIN

— ¿Pero, no és dels Belgues, Belgrado?

spricht Deutsch. Kolossal! ¿Vol fer el favor d'estar-se quiet i no fer-nos mal-de-cap?

I l'anglès respón. Respón des de Soissons, cap a la dreta aont s'oviren les lluentors dels incendis que els barbres hi han arborat. ¡Pam, pam, pam! Respón amb cops secs. *English spoken*. Sembla que clavin una caixa de conserves. Darrera de cada cop s'endevina l'artiller fumant sa pipa. Com l'escocès qui, únic supervivent de sa companyia, l'altre dia enfocà el seu canonet a l'entrada del pont, feu foc durant mitga hora assegut darrera l'eina amb la mateixa flegma que si's trovés en son *hall*; i fou recullit mort amb trenta dues ferides. ¡Pam, pam, pam! ¡I que aprofiti! *English spoken!*

Però quan parla Paris per boca dels «setanta cinc» sembla que siguem en festa i assistim al bouquet dels focs artificials. Es tota l'ironia, la volubilitat, la joia de viure dels *faubourgs* parisencs la qui parla. Paris, qui fa les coses *sans avoir l'air d'y toucher*, parla tal com li cal pels seus canons. ¡Xiu, xiu, xiu! Sembla que passa un coet. *On parle français*. Sembla una imitació. *S'il vous plaît, messieurs les allemands*. ¡Ai de qui el sent arribar! L'obús francès, no vol tractes amb la terra; no's proposa fer cap clot, i com una bestioleta intel·ligenta manada pel relloget qui l'acompanya esclata a l'alçada volguda després d'haver tocat el sol i haver fet un bot com un llebrer. Esclata per davant i per darrera. Quan la veu francesa ha parlat i el fum se dissipa, l'home de la trinxera se pregunta: ¿aont és aquella massa d'homes grisos que venien cap a mí? I que n'és de convincenta la veu francesa. *En arrière, s'il vous plaît!* ¡Perquè no sigui dit que obeeixen a l'enemic, els homes grisos s'acontenten amb ajaures... més resten ageguts!

Cada dia, cada nit els diàlegs se desenrotllen d'una manera interminable.

A l'ala esquerra de l'exèrcit francès. — Octubre, 1914.

Rès de més encertat que dedicar-se a un ofici. Això pels esperits limitats serà sempre un ofici; pels esperits enlairats serà un art.—J. W. GÖTTE

Imp. E. GABAÑACH, S. en C. - Diputació, 308 - BARCELONA

Regàs
Banquets
Luncheons

FERRAN 7
TELÈFON 230

PARFUMERIE
AUX FLEURS

**SANTIAGO
SEGURA**

S. EN C.

CORTS CATALANES, 615

MARCS I GRAVATS
ASSORTIT INTERMINABLE

LA PINACOTECA

Corts Catalanes, 644-BARCELONA

NINGÚ POT DECORAR AMB
GUST LES SEVES PARETS
SENSE VISITAR AQUESTA CASA

L'ART DECORATIF

REVUE DE L'ART ANCIEN & DE LA VIE ARTISTIQUE MODERNE

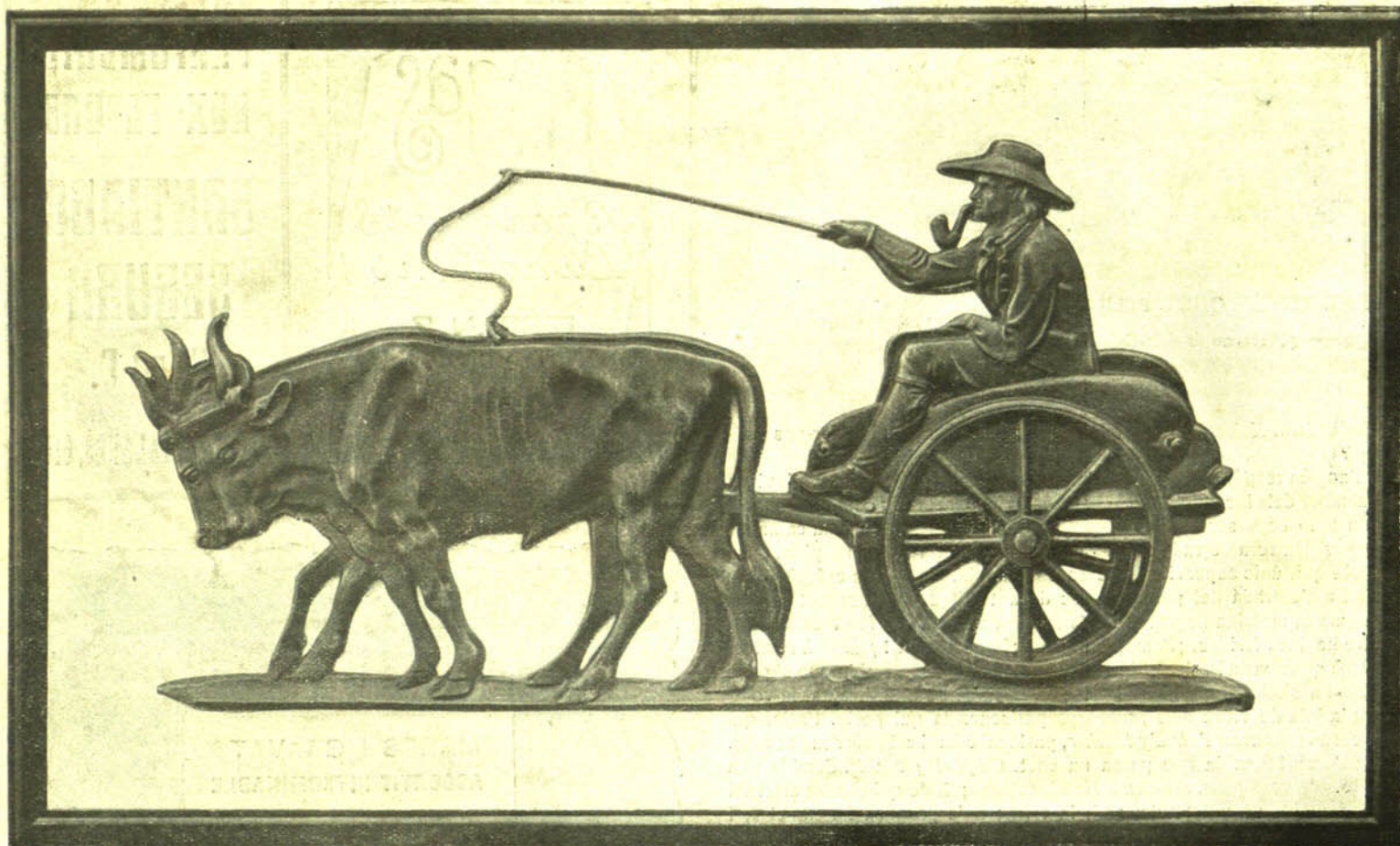
DIRECTEUR: FERNAND ROCHES

Administration & Redaction: 67, Rue de Seine - PARIS

Cada semestre de L'ART DECORATIF forma un magnífic volum de més de 300 pàgines amb més de 300 il·lustracions.

□ L'ART DECORATIF publica en cada número una làmina fora text en colors propia per a encadrarla. □

PREU DE SUBSCRIPCIÓ: { França Un any: 22 fr.; sis mesos: 12 fr.
Estranger Un any: 28 fr.; sis mesos: 15 fr.

Aplicacions de ferro colat, per G. K. WEITBRECHT